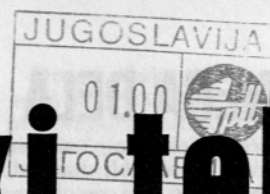

bombažna
predilnica
in tkalnica

ZAVOD ZA KULTURO IN
IZOBRAŽEVANJE

Tržiška knjižnica
64290 Tržič

tržiški tel

bombažna predilnica in tkalnica tržič

LETO XXI

MAJ 1980

ŠTEVILKA 5

4. maja ob 15. uri in 5 minut je prenehalo biti veliko srce našega ljubljene predsednika tovariša Tita.

Novica je šinila po žilah, planila skozi eter, šla od ust do ust, od srca do srca, bila je vest, ki je globoko zarezala v naša srca ter v domove vnesla neizmerno žalost.

Pritekla je prva solza, zajokal je otrok, ki je videl, da je mamica žalostna in očeta, ki v nemoči stiska pest. Utrnila se je druga solza, zajokal je mož, odločnega obraza in žuljavih rok, zajokali smo vsi in nihče ni skrival bolečine in se sramoval solza.

Vendar glave niso ostale dolgo sklonjene. Že naslednji hip so se ponosno in dostojanstveno dvignile, velika žalost se je kazala le v nenavadnem lesketu oči, na obrazih pa se je zarisala odločnost, nema prisega, da nadaljujemo Titovo pot, da nadaljujemo njegovo veliko delo.

Vse svoje življenje je bil Tito borec za interese in zgodovinske cilje delavskega razreda in delovnih ljudi, za najplemenitejše ideale in težnje naših narodov in narodnosti. Sedem desetletij je gorel v revolucionarnem delavskem gibanju, šest desetletij je krepil vrste jugoslovanskih komunistov, več kot štiri desetletja je najdostojneje izpolnjeval najodgovornejšo dolžnost v naši partiji. Bil je junaški vodja v velikem narodnoosvobodilnem boju in socialistični revoluciji. Tri desetletja in pol je bil na čelu naše socialistične države, popeljal je našo deželo in naš boj za novo človeško družbo v svetovno zgodovino, pri čemer se je tudi sam potrdil in izkazal kot naša največja zgodovinska osebnost in kot voditelj, ki ga je cenil in spoštoval ves napredni svet.

To se je potrdilo tudi v

UMRL JE JOSIP BROZ

teh, za nas najbolj žalostnih trenutkih v zgodovini. Predstavniki devetih desetih vsega človeštva so se zbrali v Beogradu, da se še zadnjič poklonijo Titu, velikemu državniku in voditelju samoupravne, socialistične in neuvrščene Jugoslavije, ki so ga neomajno spoštovali.

Ob njegovem grobu se je zbralo vse človeštvo, da izkaže še poslednje priznanje Titu in njegovi življenjski borbi za mir, enakopravnost in prijateljsko sožitje med narodi.

Še enkrat se je pokazala vsa veličina majhne Jugoslavije, ki jo je zgradil in vodil Tito ob

pomoči in podpori ljudskih množic, ki so mu sledile z neomajno vero in zaupanjem. Bilo je častno boriti se in živeti s Titom.

Josip Broz je umrl, toda Tito živi. Tito ni umrl! V nas živi, v naših srcih, pri našem delu, povsod je Tito z nami in mi z njim.

IZ ZBORA ZDRUŽENEGA DELA

Odgovori na delegatska vprašanja

1. Na 17. seji zbora združenega dela skupščine občine Tržič je delegacija ZLIT Tržič ob obravnavi predloga odloka o poprečni gradbeni ceni stanovanj in poprečnih stroških komunalnega urejanja zemljišče na območju občine Tržič postavila naslednje vprašanje:

Zakaj je blokovna gradnja toliko dražja od navedene povprečne gradbene cene 7.605,00 din za kv. m stanovanjske površine. Potem se po teh ugotovitvah predloga zviša odškodnina za stavbno zemljišče za 47,36 %, kar pa ni v skladu z načeli stabilizacijskega gospodarstva.

Odgovor:

Razlika med dejansko in povprečno gradbeno ceno kv. m stanovanjske površine nastaja zaradi tega, ker so v dejansko ceno vključeni vsi stroški torej tudi stroški komunalne opreme, medtem ko v poprečni gradbeni ceni stroški komunalnega opremljanja niso zajeti. Razkorak pa nastaja tudi zaradi določanja poprečne gradbene cene po metodologiji, določeni z zakonom in po kateri nekateri elementi, ki so v stanovanju dejansko vgrajeni ne morejo biti upoštevani.

Sama poprečna gradbena cena kv. m stanovanjske površine je od prej veljavne za 30 % večja, je pa tudi osnova za izračun odškodnine za stavbna zemljišča, ki je v 3. coni, ki zajema območje urbanističnega programa občine res za ugotovljeni odstotek večja kot prej, kar pa je posledica zaostajanja na tem področju v preteklih letih tudi v primerjavi z ostalimi občinami na Gorenjskem.

(Odgovor pripravi oddelek za gradbene in komunalne zadeve SO Tržič)

2. Na 18. seji družbenopolitičnega zbora skupščine občine Tržič je bilo postavljeno vprašanje, kakšni so pogoji za pridobitev statusa kmeta.

Odgovor:

Po zakonu o kmetijskih zemljiščih (v nadaljnjem besedilu ZKZ) (Uradni list SRS, št. 1/79) se šteje za kmeta občan, ki z osebnim delom obdeluje kmetijsko zemljišče na katerem ima kdo lastninsko pravico, je za obdelavo ustrezno usposobljen, ter mu kmetijska dejavnost pomeni glavno oziroma dopolnilno dejavnost. Za kmeta se šteje tudi občan, ki mu kmetijska dejavnost pomeni glavno ali dopolnilno dejavnost, vendar zaradi starosti, delovne nezmožnosti ali začasnega dela v tujini ne obdeluje kmetijsko zemljišče z osebnim delom, če poskrbi za njegovo obdelavo. Za kmeta se šteje tudi občan, ki je po predpisih o zakonski zvezi izenačen z zakoncem, njegovimi potomci, posvojenci in njegovimi potomci, njegovi bratje in sestre ter nečaki in nečakinje, ki

zemljišče obdelujejo z osebnim delom kot glavno ali dopolnilno dejavnostjo. Da se občana šteje za kmeta mora dosegati proizvodnjo ali storitev doseženo z osebnim delom iz kmetijstva, ki dosega tretjino poprečnega osebnega dohodka v občini ali pa tolikšna vlaganja v kmetijstvo, ki bo omogočilo doseganje take vrednosti proizvodnje in storitev v kmetijstvu.

Če nastane dvom ali se šteje občana za kmeta, odloča o tem, ko dobi mnenje kmetijsko zemljiške skupnosti, v upravnem postopku občinski upravni organ, pristojen za kmetijstvo, tiste občine, v kateri je pretežni del kmetijskega zemljišča, ki ga občan obdeluje.

Iz navodil oziroma tolmačenja 4. člena ZKZ izhaja, da je glavni in osnovni pogoj za pridobitev statusa kmeta osebno delo ne glede na to, ali je to glavna ali dopolnilna dejavnost, ni pa pomembno lastništvo kmetijskega zemljišča. Če zaprosi za status kmeta starejši občan, ki je za delo nezmožen ali občan, ki je na začasnem delu v tujini, ni potrebno, da z lastnim delom obdeluje zemljišče, mora pa poskrbeti, da je zemljišče obdelano. Obdelavo zemljišča mora organizirati tako, da proizvodnja izkaže primeren dohodek. Po navodilih in tolmačenju 4. člena ZKZ mora proizvodnja iz naslova kmetijstva dosegati na kmetijskih zemljiščih iz I. proizvodnega okoliša vsaj tretjino poprečnega osebnega dohodka v občini. Kot dohodek iz kmetijske dejavnosti se šteje tudi dohodek iz kmetijskega turizma in vrednost gozdne proizvodnje, če lastnik oziroma občan kateremu je priznan status kmeta, z osebnim delom opravlja gozdno dejavnost in druge sorodne s kmetijstvom povezane dejavnosti.

Novost v ZKZ, ki je bil objavljen v Uradnem listu SRS, št. 1/79, napram prej veljavnemu zakonu iz leta 1973 je v tem, da mora občan, ki je zaprosil, da se ga priznava za kmeta, biti za to ustrezno usposobljen. Kriteriji za ocenitev usposobljenosti še niso izdelani. V ZKZ iz leta 1973 je bilo določeno da mora imeti občan prosilec za priznanje statuta kmeta stalno bivališče v kraju, kjer ima obdelovalne površine. Novi zakon o kmetijskih zemljiščih iz leta 1979 pogoj stalnega bivališča v kraju, kjer je zemljišče izključuje. Občan, ki želi pridobiti kmetijsko zemljišče z namenom, da se bo ukvarjal s kmetijstvom kot glavno ali dopolnilno dejavnostjo mora zato pridobiti status kmeta. Brez statusa kmeta ne more pridobiti kmetijskega zemljišča kot nekmet. Podati mora izjavo na zapisnik pred občinskim upravnim organom, pristojnim za kme-

tijstvo, s katero potrdi svoj namen.

Status kmeta je neprenosljiv in tudi se ne podeduje. Pridobi ga lahko občan, ki izpolnjuje določila po 4. členu ZKZ (Uradni list SRS, št. 1/79) in izraža družbeni položaj posameznega občana ter je ozko povezan z njegovo osebnostjo. To pomeni, da je potrebno presojeti ali naslednik oziroma dedič izpolnjuje pogoje za priznanje statusa kmeta po tem zakonu.

Občan se prizna za kmeta toliko časa, dokler izpolnjuje pogoje za priznanje tega statusa. Če pogoji prenehajo, izgubi občan status kmeta in s tem prenehajo vse posledice oziroma bonitete, ki izvirajo iz statusa. Občan, ki izgubi status kmeta mora prigrisliti obseg zemljišč maksimumu, ki velja za občana, ki nima statusa kmeta. To prigrislitev mora opraviti v 30 dneh, odkar ne izpolnjuje več pogojev, upravnemu organu, pristojnemu za premoženjsko-pravne zadeve.

Pripomniti je potrebno tudi, da ne more pridobiti statusa kmeta občan, ki je samo lastnik gozdov in z osebnim delom ne opravlja gozdarske dejavnosti.

V občini Tržič je bilo v letu 1977 izdanih 45 odločb za priznanje statusa kmeta in 6 negativnih odločb. Leta 1978 je bilo izdanih 33 pozitivnih in 11 negativnih odločb. Leta 1979 8 pozitivnih in 4 negativ-

ne odločbe, leta 1980 pa je bilo izdanih pozitivnih 10 in negativnih 2 odločbi za priznanje statusa kmeta.

Postopek, da se občana šteje za kmeta je sledeč:

Prosilec izpolni vlogo za priznanje lastnosti kmeta, katero mora kolkovati s 24. – din. Vloga poleg osnovnih podatkov vsebuje podatke o zemljiščih, opremljenosti s kmetijskimi stroji in pripravami, gospodarskimi poslopi, podatke o staležu živine, podatke o zaposlitvi, letni proizvodnji iz kmetijstva in gozdarstva in o odnosih na področju sodelovanja s Kmetijsko zadrugo. Vloga vsebuje tudi izjavo, da so navedeni podatki resnični in izjavo prosilca, da bo takoj obvestil pristojni upravni organ, če ne bo več izpolnjeval pogojev, da se ga šteje za kmeta. Tiskovina se dobi v sprejemni pisarni, kamor se izpolnjeno in kolkovano vlogo vrne.

Iz navedenega je razvidno, da po ZKZ (Uradni list SRS, št. 1/79) in tolmačenju istega zakona pridobi status kmeta lahko občan, ki zelo ekstenzivno začne obdelovati kmetijsko zemljišče bodisi, da je to njegova last ali pa ga ima v najemu. Pripomniti moram, da bi bilo priporočljivo izdelati določene kriterije v okviru občine Tržič na osnovi katerih bi se odločalo pri izdaji potrdil oziroma odločb o priznavanju statusa kmeta.

(Odgovor pripravil kmetijski inšpektor)

PISMA BRALCEV

Pravzaprav veliko govorimo o informacijah v delegatskem sistemu. Veliko in preveč. Hkrati pa ugotavljamo, da so informacije slabe, pomanjkljive, zastarele, preobširne, preveč strokovno napisane in nasloph neuporabne za delavce.

Morda prav zato pozdravljamo pobudo delavk iz TOZD Konfekcija, ki so se obrnile na svojo članico delegacije za zdravstveno skupnost, skupnost socialnega skrbstva, invalidsko pokojninskega zavarovanja, stanovanjske skupnosti in skupnosti za zaposlovanje (združena delegacija) tov. Praprotnik Etelko.

»Prosim za informacijo o zadnjem zasedanju skupščine občinske zdravstvene skupnosti, o sprejetih sklepih, ki so bili obravnavani, zlasti glede participacije, ker delavci niso seznanjeni, plačujemo pa že po novem, in to za vse zdravstvene storitve.

Menim, da ni prav, da se zapisnik dobi šele ob drugi seji in ne takoj. Ravno tako velja za stanovanjsko skupnost za zadnjo sejo. Dne 24. 5. 1980, delegat TOZD Konfekcija Praprotnik Etelka.»

Nekaj je bilo na razpravi na seji delegacije BPT o višjih cenah zdravstvenih storitev (pravzaprav o varčevalnih in omejitvenih ukrepih v zdravstvu) napisanega v aprilski številki Tekstilca v članku »Iz dela delegacij«. Poleg tega je v »Nedeljskem dnevniku« z dne 25. 5. 1980 nekaj napisanega o tem, koliko višjo participacijo plačujemo na Gorenjskem v primerjavi z ostalimi regijami in zakaj – ker imamo najnižji prispevek iz BOD v republiki. Dejstvo pa je, da o teh problemih preveč govorimo vsepred, premalo s konkretnimi stališči oborožimo delegate v TOZD, ki zastopajo naša mnenja.

Ob tem pa še to: pobuda delavk iz konfekcije, ki so preko svoje delegatke zahtevale informacijo, je izredno pozitivna. Če bi postalo vsakdanja praksa, da od strokovnih služb, ki so dolžne dajati prave informacije, le-te tudi zahtevamo, potem bomo vselej dobro informirani. Samo od sebe pa se kaj takega ne bo zgodilo.

Najnovejša lista torej, ki je bila po mukotrpnem glasovanju delegatov skupščine občinske zdravstvene skupnosti sprejeta v mesecu aprilu, velja pa od 1. 5. 1980. Treba je povedati, da sta delegata BPT Tržič na tej seji glasovala »proti« uvedbi novih višjih participacij – a rezultat glasovanja delegatov v skupščini je bil po drugem glasovanju »15:8« in sicer »za« nove cene.

IZ INFORMACIJ RS ZSS

VINKO HAFNER O NALOGAH SINDIKATOV

»Samo dobro obveščen in osveščen delavec je lahko dober samoupravljalec in gospodar, hkrati pa se tudi sam plemeniti in kultivira«, je povzel besedo na posvetu s predsedniki komisij za obveščanje pri medobčinskih in občinskih svetih zveze sindikatov predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije Vinko Hafner. Omenil je, da je bilo obveščanje doslej preveč zastavljeno in da ni dobro, če sindikati niso organizirani tako, da bi obvladovali tudi to sestavino samoupravnih družbenih odnosov.

»Delavec mora biti dobro in objektivno obveščen o gospodarjenju in stanju organizacije združenega dela. Vsak prispevek k temu je dobrodošel pri uveljavljanju družbeno-ekonomskega položaja delavcev in pri gospodarjenju.« Opozoril je na nekatere neposredne oblike obveščanja. »Delavska enotnost naj bi dobila še bolj pomembno vlogo pri osveščanju sindikalnih aktivistov in delavcev. Gre za večjo kakovost in naklado — saj bi bilo idealno, če bi jo dobil vsak delavec.

Javna glasila, republiška in regionalna, so prav tako pomembna za uveljavljanje vsega, kar služi napredku združenega dela. Množica lokalnih časopisov marsikdaj predstavlja — ob radiu — edino glasilo.

Glasila organizacij združenega dela. Gre za prek 500 glasil združenega dela z mesečno naklado prek 900 tisoč primerkov. Izdajajo jih v različnih obdobjih, večinoma mesečno, na krajše ali daljše obdobje. To so tista sredstva obveščanja, ki lahko zelo veliko storijo za neposredno obveščenost delavca. Ponovil bi, da je za nas celotno področje obveščanja eden od temeljnih pogojev za uspešen družbeno-ekonomski razvoj, pa tudi za uspešno uresničevanje vloge sindikatov.

Nekaj konkretnih nalog sindikatov

V ospredju prizadevanj sindikatov je bilo in bo tudi vnaprej krepitev samoupravnega položaja delavca. To bi z drugimi besedami pomenilo: delavca je treba preobraziti v stvarnega gospodarja z družbenimi sredstvi za proizvodnjo, z družbenim dohodkom in z združenjem dela in sredstev z drugimi delavci v združenem delu. Torej ne gre za gospodarja nasploh, temveč za družbenega gospodarja, kar pa, seveda, utrjuje tudi vlogo njegove osebnosti. Še posebej gre za uveljavljanje delavca kot samoupravljalca v tozdu, kot njegovi najbolj neposredni skupnosti, kjer združuje delo in sredstva z drugimi delavci.

Ne bom podrobneje navajal nekaterih drugih oblik, ki zunaj tozda krepijo samoupravni položaj delavca. To so predvsem delovne organizacije, povezovanje v sestavljeno organizacijo, poslovne in planske skupnosti, gospodarske zbornice, kar vse je oblika združevanja delavcev ter njegovega dela in sredstev.

Zelo pomembno je tudi delovanje nekaterih organov, ki posredno prav tako krepijo samoupravni položaj delavca in so hkrati tudi pomembna naloga sindikatov. Tu mislim zlasti na organe samoupravne delavske kontrole. Prav zanimiva bi bila vaša analiza, koliko so organi samoupravne delavske kontrole dejavnik osveščanja delavcev in koliko pišejo o tem tudi lokalni časopisi, še posebej pa glasila organizacij združenega dela. Mislim, da bolj poredko, kajti kjer se pojavljajo kot resen družbeni činitelj, tam se navadno pojavljajo tudi odpori proti njihovem delovanju. Nekaterim strukturam v organizacijah združenega dela velikokrat ni prav nič pri srcu, da bi izšlo verodostojno poročilo in stališče organa delavske kontrole v glasilu OZD ali celo v lokalnem časopisu, Delavski enotnosti ali v Delu...

Drugo področje, ki krepiti samoupravljanje, je povezanost delovanja sindikatov in delavcev v združenem delu s krajeveno skupnostjo. Tu imamo, tudi z vidika informiranja, veliko možnosti za krepitev te povezanosti. Ta je zelo pomembna, saj gre končno za položaj človeka kot delavca-samoupravljalca in hkrati za stanovalca-občana. Važno področje samoupravnih odnosov je tudi tako imenovana interesna organiziranost v samoupravnih interesnih skupnostih gospodarstva in družbenih dejavnosti. Opozoriti velja tudi na uresničevanje tako imenovane svobodne menjave dela med delavci tozd in delovnih skupnosti skupnih služb v OZD in med delavci v materialni proizvodnji in družbenih dejavnostih. Med nalogami naj omenim splet delegatskih odnosov, za katere mora biti sindikat posebej odgovoren, posebno za tisti del delegatskih odnosov, ki se oblikujejo v združenem delu, od tozdvov do vseh drugih oblik delegatskega povezovanja, tja do federacije.

Ena od oblik za krepitev samoupravljanja so tudi klubi samoupravljalcev, ki so organizirani v večini občin, njihovi neke vrste pokrovitelji ter pospeševalci in organizatorji pa so občinski sveti in občinske organizacije zveze sindikatov.

Krepitev samoupravljanja bo torej še naprej temeljna družbena naloga sindikatov, s tem pa tudi osrednja naloga vseh delov in oblik obveščanja delavcev.

Drugo enakovredno področje pa so prizadevanja za razvoj proizvodnih sil, krepitev materialne podlage dela in gospodarske stabilnosti. Ponovil bi staro resnico, da ne more biti uspešnega samoupravljanja, če to ni povezano z uspešnim gospodarjenjem. In obratno: v naših družbenih pogojih, ko razvijamo samoupravni položaj delavca, njegovo osvoboditev, je jasno, da nobeno gospodarjenje ne more biti učinkovito, odbrno, napredno, če hkrati ne omogoča tudi razvoja samoupravnih odnosov.

Na tem področju je nekaj zelo perečih nalog.

1. Stabilizacija gospodarstva. Večja gospodarska stabilnost je v tem trenutku odločilnega pomena tako za razvoj samoupravljanja, za napredek gospodarstva, pa tudi za našo politično stabilnost in s tem tudi posredno obrambno sposobnost. Nestabilnost in visoka stopnja inflacije ustvarjata celo vrsto težav, socialne negotovosti, več administriranja, poglobljene socialne razlike, zmanjšanje gospodarskih učinkov. Vse skupaj seveda ustvarja tudi podlago za družbene zaostritve, ki jih sovražne sile izrabljajo za poglobljanje nezadovoljstva delavcev. Zato je v tem trenutku naša prednostna strateška naloga doseči večjo stopnjo stabilnosti. Stabilnost pa je mogoče doseči predvsem z boljšim gospodarjenjem.

2. Uveljavljanje družbene planiranja. Po eni strani gre za sprotno, kratkoročno, enoletno in še krajše planiranje, po drugi pa — hkrati — za uveljavljanje dolgoročnega planiranja. Mislim predvsem na potrebo temeljite analize uresničevanja sedanjega srednjeročnega plana za obdobje 1976–1980 in na priprave novih srednjeročnih planov za obdobje 1981–1985. Ob tem vprašanju se mora razčistiti, kaj so resnična prizadevanja za stabilizacijo, za trden gospodarski razvoj in s tem tudi za družbeni napredek. Povedati moram, da smo vsi skupaj v precejšnji zamudi. Šele sedaj oblikujejo prve osnutke temeljnih družbenih dogovorov o temeljnih planov, ki so šele podlaga za konkretne samoupravne sporazume o temeljnih planov in nato za plane same. Gre za vse ravni planiranja, od tozda navzgor in od federacije navzdol. Gre za sočasno usklajevanje planov na vseh ravneh, ki naj bi do konca leta omogočili sprejem solidnih in od delavcev sprejetih planov, ki bi bili opora dobremu gospodarjenju in uveljavljanju samoupravnega položaja delavca. Zato je vse to zelo pomembna naloga vseh oblik obveščanja delavcev.

3. Delitev po delu in rezultatih dela je ozko povezana z doseganjem potrebnih gospodarskih učinkov in stabilnosti gospodarstva. Čeprav veliko govorimo o potrebi uveljavljanja delitev po delu in re-

zultatih dela, še nismo veliko dosegli. Očitno je, da pri mnogih dejavnikih, pri najodgovornejših poslovnih in drugih delavcih še ni dovolj razvit občutek, da je to glavna podlaga za to, da bi delavec postal gospodar in samoupravljalec in da bi ga to spodbujalo k boljšemu delu in gospodarjenju. Še posebej je premalo razvito nagrajevanje strokovnih, umskih delavcev. Sicer je to res zapleteno, vendar se premalo trudimo, da bi prišli do takih oblik nagrajevanja, da bi tudi te delavce spodbujali k boljšemu in uspešnejšemu delu. To je skoraj pomembnejše kot samo stimuliranje delavcev za strojem. Ti imajo namreč zelo omejene možnosti za povečevanje svojega dela, medtem ko imajo strokovni delavci neprijetno večji vpliv na ustvarjanje dohodka, s tem pa tudi na gospodarjenje.

4. Zaposlovanje. Že nekaj časa pripravljamo sejo republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije o zaposlovanju in smotrni izrabi delovnega časa. Gre za dva zelo pomembna elementa gospodarjenja in družbenega ter osebnega položaja delavca. Želimo mobilizirati delavce za njihov bolj odgovoren odnos do politike zaposlovanja in do izrabe delovnega časa. Imamo še velike rezerve v izboljšanju produktivnosti dela, v boljšem gospodarjenju. S tem je povezana cela vrsta vprašanj o tem, kako naj zaposlujemo. Za nas je izhodišče, da v Sloveniji ne gre več zaposlovati preko naravnega prirasta in upošteva minimalno migracijo delovne sile. Upoštevat bi morali, da smo v Sloveniji in Jugoslaviji dosegli takšno stopnjo ekonomskega in družbenega razvoja, da ne moremo več pospeševati razvoja z visoko rastjo zaposlovanja in z majhnimi naložbami v delovna sredstva, kar prinaša tudi relativno majhen dohodek na delavca. Moramo začeti več vlagati v sredstva na posameznega delavca in ob večjem znanju, bolj kakovostnem, zahtevnem delu dosega večji dohodek. Naše delo ne more več biti poceni. Delavec ni več delovna sila, najemni delavec, ampak subjekt, ki stopa v delovno razmerje in hkrati z drugimi delavci združuje delo in sredstva.

Pri delovnem času smo soočeni s celo vrsto problemov, od razporeditve delovnega časa do njegove boljše izrabe. Gotovo je, da ga izkoriščamo sorazmerno slabo in da so tu velike rezerve za povečevanje storilnosti celo brez zaposlitve novih delavcev in celo brez novih vlaganj. Že v sedanji nizki izrabi delovnega časa je velika rezerva, da s temi stroji in delovnimi zmogljivostmi in znanjem naredimo več.

5. Prizadevanja za napredek družbenega in osebnega standarda delavcev, njihovo izobrazbo in kulturo, (Nadaljevanje na 4. strani)

(Nadaljevanje s 3. strani)

smotno izrabo prostega časa so področja, ki so nekako klasična za sindikate in jih moramo še naprej obravnavati kot zelo pomembna. Po njih bodo delavci še naprej merili tudi učinkovitost sindikatov. Koliko je sindikat njihova organizacija, bodo sklepali po tem, koliko bolje bodo živel, kakšno znanje si bodo lahko pridobili, kakšno kulturno raven, ali se bodo lahko tudi razveselili, kako bodo pri tem socialno varni in pri tem gre tudi za sklop zdravstva, socialnega varstva, pokojninskega zavarovanja in za druga področja. Vse to pa je neposredno odvisno od tega, kako bomo krepili našo gospodarsko moč in samoupravni položaj delavca. Če bo delavec krepil naše gospodarske temelje, bolj produktivno delal, povečeval dohodek in če bo hkrati samoupravno odločal, bo sam poskrbel tudi za urejeno stanovanjsko gospodarstvo, zdravstvo, izobraževanje in vsa ostala področja, ki so pomembna za njegov standard in tudi za razvoj proizvodnje.

Na zadnji seji predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije smo ugotovili, da raven družbene prehrane delavcev spet upada. Ugotovili smo, da se zmanjšuje odstotek delavcev, ki imajo zagotovljen topla obroka na delovnem mestu, in povečuje število tistih, ki dobijo denarne bone. To je zelo slabo, saj se boni pretvarjajo v osebni dohodek. Za prehrano delavca na delovnem mestu, ki mu je najbolj potrebna, da bi dosegel večji učinek, pa zmanjka denarja. To je že eno od takih, klasičnih sindikalnih in pomembnih družbenih vprašanj, ki jih bomo uredili.

Podobno lahko rečemo za zdravstvo, pokojninsko in invalidsko zavarovanje, izobraževanje, otroško varstvo. Delavca ne more zadovoljiti, če skrbimo le za večjo produktivnost dela, za planiranje, za delitev po delu. To so temeljna vprašanja, niso pa edina. S temeljnimi socialnimi in drugimi pravicami delavcev bi se moral sindikat neposredno ukvarjati, saj tako brani še posebej tiste sloje delavcev, ki lahko najmanj vplivajo na svoj družbeno-ekonomski položaj.

6. Kulturno življenje delavcev. Pripravljamo sejo republiškega sveta ZSS na temo »Delavec-kultura-sindikat«. Pripravili smo gradivo in stališča za to sejo, podlaga pa so bili posveti na medobčinski ravni, v nekaterih organizacijah združenega dela in nekaterih drugih institucijah. Želimo spodbuditi delavce vse do osnovne organizacije sindikata, da kulturnemu razvoju in življenju delavcev posvetimo večjo pozornost, saj ne bo hitrej-

šega razvoja samoupravljanja, preobrazbe iz meznega delavca v delavca-gospodarja in ne napredka proizvodnje, če delavca ne bomo kulturno razvili. Delavčeva kultura se da pojmovati zelo široko – od kulture dela, odnosa do dela, do kulture medsebojnih odnosov med ljudmi in do čistega kulturnega ustvarjanja. To je pomembno tudi za to, da se učinkoviteje upremo razpoloženju meščanske potrošniške družbe. Opozarjamo na tako zgrešeno miselnost, da je življenje človeka in njegovo delo namenjeno v bistvu samo kopičenju materialnih dobrin, in več ko ima človek vsega, bolj je zadovoljen in bolj je utelešeno tudi njegovo človeško poslanstvo, njegova človeška bit. Gre tudi za mnenje nekaterih, predvsem tehnokratsko usmerjenih strokovnjakov, poslovnih delavcev in tudi politikov, češ da je najbolj pomembno, da delavca zadovoljimo z materialnimi dobrinami (stanovanje, hiša, televizor, dovolj hrane), pa se bo ukvarjal predvsem s seboj, oblast in upravljanje pa bo prepustil drugim.

Živeti bolje, tudi več trošiti, je odraz stvarnega družbenega napredka. Ni revščina tista dobra podlaga človeške sreče in humanih odnosov. Revščina je najhujša podlaga za najbolj krvava nasprotja med ljudmi. Zato je materialno blagostanje zelo važen pogoj za zagotovitev človeške sreče in napredka. Če pa ta postane ne le glavni, ampak edini smisel življenja, je to narobe. Tako življenje ne more služiti resničnemu napredku družbe, ki jo imenujemo socialistična družba; z idealom, da postane komunistična; družba brez socialnih razlik in monopola nad ljudmi, družba popolne socialne enakosti, ko bodo ljudi zadovoljevali po njihovih potrebah. To je daljnji cilj. Da pa bi ga lahko sploh kdaj dosegli, moramo poleg materialnega blagostanja in proizvodnje materialnih dobrin razvijati tudi človeško kulturo in družbene vrednote.

Čimbolj bomo uresničevali naše naloge, kot so razvoj samoupravljanja, pospešena stabilizacija in razvoj gospodarstva, utrjevanje socialne varnosti ljudi in delavska kultura bolj bomo krepili tudi našo trdnost, enotnost in varnost. Danes se nam ni treba bati nobenega napada, če bomo znotraj trdni. Lahko smo morda samo žrtev vsesplošnega svetovnega vojnega požara. Dokler pa gre za omejene vojne, pa ne moremo pričakovati nobenega napada, če ne bo povoda v kakršnikoli notranji razrahljanosti. Zato je vsak prispevek k trdnosti našega družbenega reda in njegovi uspešnosti tudi prispevek k naši obrambi, naši varnosti. Delavci so pripravljeni braniti tisto družbo, ki jim daje največjo možno svobodo, zagotavlja

največji materialni in kulturni napredek.

Vsa ta področja delovanja sindikatov so tudi predmet obveščanja. Bolj ko bomo poskrbeli, da bo delavec z njimi seznanjen v različnih oblikah in na vseh ravneh, in bolj ko bo vključen v samoupravno

komuniciranje, bolj bomo tudi uresničevali družbeno vlogo sindikatov in prispevali k splošnemu družbenemu napredku. In pri tem imajo komisije za obveščanje pri medobčinskih in občinskih svetih zveze sindikatov zelo pomembno vlogo.

LISTA PRISPEVKOV UPORABNIKOV K STROŠKOM ZDRAVSTVENEGA VARSTVA

Uporabniki zdravstvenega varstva prispevajo k stroškom za naslednje zdravstvene storitve, zdravila in pripomočke:

1. Za prvi pregled v splošnih in obratnih ambulantah ter dispanzerjih v zvezi s posameznim primerom zdravljenja – 50 din
2. Za prvi obisk zdravnika na domu, ki je opravljen na zahtevo uporabnika ali njegovih svojcev, ker bolnik zaradi zdravstvenega stanja ne more sam priti na pregled v zdravstveno organizacijo – 120 din
3. Za vsak RTG posnetek v ambulantah in dispanzerjih, vendar največ za 6 posnetkov oz. največ – 60 din
4. Za vsak prvi pregled pri zdravniku specialistu, tudi rentgenologu z naptnico zdravnika ali brez nje, če ta ni predpisana – 80 din
5. Za medicinski del oskrbe v bolnišnicah, specialnih zavodih in institutih, v naravnih zdraviliščih – za vsak dan vendar največ 30 din oziroma brez omejitve, kadar gre za uporabnike, ki ne vzdržujejo nobenega družinskega člana – 45 din
6. Za prvi prevoz z reševalnimi vozili in posebnimi prevoznimi sredstvi, ki ga odredi ali potrdi zdravnik, v zvezi s posameznim primerom zdravljenja – 100 din
7. Za zdravilo, pomožni in sanitetni material ob prevzemu v lekarni na recept
  - A – lista 40 din
  - B – lista 25 din
8. Za kontracepcijska sredstva:
  - za kontracepcijske tablete (oralna sredstva) – 25 din
  - za druga kontracepcijska sredstva – 150 din
9. Za vsako umetno prekinitev nosečnosti vključno ment. regulacije, kadar ni medicinsko indicirana – 50 % stroškov
10. Za ortopedske in druge pripomočke (ortotična in protetična sredstva, očesne in slušne pripomočke, ortopedsko obutev, sanitetne in druge pripomočke, ki so medicinsko indicirani) – 30 % cene
11. Za zobozdravstvene storitve iz dodatnega programa
  - a) **skupne zobozdravstvene storitve:**
    - serijski, prvi klinični, konzultativni pregled, zdravniško spričevalo – 30 din
    - ponovni pregled – 10 din
    - RTG slikanje zob, panoramsko slikanje – največ 60 din
  - b) **zobne bolezni:**
    - amalgamske in silikatne zalivke – 50 din
    - dograjevanje zobne krone – 120 din
    - oskrba zobne krone z zaščitno prevleko, posebni posegi pri preparaciji zalivk, provizorična zapora z zdravilom, indirektno in direktno kritje pulpe, impregnacija zoba, odstranitev obstoječe polnitve, odstranitev gingivalnega polipa – 20 din
    - devitalizacijski posegi na pulpi – 60 din
    - odstranitev zalomljenega kanalskega instrum. – 90 din
  - c) **ustne in paradontološke bolezni:**
    - kontrola plaka, odstranitev mehanskih dražljajev, brušenje v artikulaciji, razbremenilno brušenje, čiščenje zobnega kamna – 30 din
  - d) **zobna protetika: ordinacija in laboratorij**
    - načrt protetične rehabilitacije, analiza modelov – 70 din
    - totalna proteza – 720 din
    - partialna proteza – 900 din
    - reokluzija proteze, prilagoditev stare proteze, preparacija loža – 20 din
    - totalna proteza z mukodinamičnim odtisom – 800 din
    - vlitna kovinska proteza – 1.400 din
    - reparatura proteze, brez odtisa – 50 din
    - reparatura proteze z odtisom, podložitev prot. – 80 din
    - časna proteza – 400 din
    - polna kovinska prevleka, akrilna prevleka, delna prevleka – 330 din

(Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

- fasetirana prevleka, Richmond krona – 420 din
- vezava solitarnih prevlek – 50 din
- vmesni členi, inlay, nazidek – 210 din
- nadomestitev izpadle fasade, polzilo, gred, jahač – 140 din
- cementiranje stare prevleke, začasna prevleka, demontaža prevleke ali krone, oddelitev člena – 30 din
- opornica po členu – 70 din
- opornica po Mamloku, po zobu – 270 din
- pri fiksno protetičnih izdelkih uporabniki prispevajo še 50 % vrednosti uporabljene standardne kovine (auropal, paldor)

e) skupne specialistične storitve:

- specialistični prvi pregled – 70 din
- kontrolni pregled – 20 din

f) Ortodontija:

- snemni aparati, poševna ravnina – 500 din
- kontrolni ortodontski pregled – 30 din

Odbor za samoupravni nadzor, komisija za svobodno menjavo dela ter izvršni odbor vsake zdravstvene skupnosti sta pooblašena in odgovorna za neposredno in dosledno izvajanje, spremljanje in usmerjanje opredelitev, sprejetih v zvezi z izvajanjem stabilizacijskih in restriktivnih ukrepov na področju zdravstva, tako zdravstvenih skupnostih kot tudi v zdravstvenih organizacijah.

Med letom, zlasti pa ob vsakem tromesečju, se lahko ti stabilizacijski ukrepi in sklepi, ki so jih v zvezi s tem že sprejele skupščine občinskih in regionalne zdravstvene skupnosti dopolnijo, če se ugotovi, da ti ukrepi ne prinašajo predvidenih učinkov, oziroma se opustijo, če so učinki nad planiranimi rezultati.

K stroškom za zdravstvene storitve, zdravila in pripomočke ne prispevajo (popolne oprostitve):

1. Predšolski in šoloobvezni otroci, šolska mladina v srednjem usmerjenem izobraževanju ter redni študentje.
2. Borci NOB pred 9. septembrom 1943 oz. 13. oktobrom 1943, imetniki partizanske spomenice 1941, vojaški invalidi, narodni heroji, borci španske revolucionarne vojne 1936–1939, odlikovanci z redom Karadjordjeve zvezde z meči, z redom Belega orla z meči in zlato medaljo Obiliča, borci za severno mejo v letih 1918 in 1919 ter slovenski vojni dobrovoljci iz vojn 1912 do 1918.
3. Delavci, kadar uveljavljajo pravice iz zdravstvenega varstva za primer nesreče pri delu ali obolenja za poklicno boleznijo (16. člen tega sporazuma), razen za zdravljenje posledic nesreče na poti na delo in z dela.
4. Uživalci stalnih družbenih denarnih pomoči ter njihovi ožji družinski člani, ki jih preživljajo.
5. Upokojenci z varstvenim dodatkom in ožji družinski člani, ki jih preživljajo.
6. Občani, ki se zaradi prirojenih telesnih nepravilnosti ali trajne duševne bolezni ali drugega obolenja niso mogli usposobiti za delo in delovni invalidi, pri katerih je po posebnih predpisih ugotovljena najmanj 70 % telesna okvara ter sklepi z izgubo vida nad 90 %.
7. Kmetje, ki jim pristojni organ odpiše davčno obveznost in jih zdravstvena skupnost oprosti plačila prispevkov za zdravstveno varstvo.
8. Začasne nezaposlene osebe, prijavljene pri skupnosti za zaposlovanje in njihovi nepreskrbljeni ožji družinski člani, ki jih preživljajo.
9. Občani, za katere občinska zdravstvena skupnost ugotovi, da ne morejo prispevati k stroškom zdravstvenega varstva.

K stroškom za zdravstvene storitve, zdravila in pripomočke, uporabniki ne prispevajo k naslednjim oblikam zdravstvenega varstva (delne oprostitve):

1. ženske med nosečnostjo, porodom, ter materinstvom do končnega šestega meseca otrokove starosti in v zvezi s kontracepcijo, kadar uveljavljajo pravice iz 6. čl. samoupravnega sporazuma o pravicah in obveznostih iz enotnega programa zdravstvenega varstva (za ginekološko kazuistiko), in sicer za – kurativne preglede v dispanzerjih za žene, – umetno prekinitve nosečnosti, ki je medicinsko indicirana, – za medicinski del oskrbe v bolnišnicah.
2. Borci NOB, ki imajo čas udeležbe v vojni ali čas aktivnega ali organiziranega dela NOB priznan v dvojnem trajanju najmanj od 1. januarja 1945 do 15. 5. 1945 za – zdravila ob prevzemu v lekarni na recept, – kurativne zdravniške preglede v dispanzerjih za borce ali splošnih ambulantah, – zdraviliško zdravljenje, – za nemedicinski del oskrbe v bolnišnicah.
3. Občani, kadar zbolijo ter se zdravijo za katero izmed nalezljivih bolezni v smislu 3. člena zgoraj navedenega sporazuma, in sicer za

- posebne prevoze, ki se zahtevajo po predpisih o zatiranju nalezljivih bolezni,
  - za nemedicinski del oskrbe v bolnišnicah.
4. Občani, kadar zbolijo in se zdravijo zaradi rakastih obolenj, sladkorne bolezni, mišičnih in živčno mišičnih obolenj ter duševnih bolezni v smislu 7. in 8. člena prej navedenega sporazuma in sicer za – zdravila – ortopedske pripomočke, – prevoze z reševalnimi vozili, ki jih odobri zdravnik
  5. Občani, ki so stari nad 70 let za – zdravila ob prevzemu v lekarni na recept, – prve kurativne preglede v splošnih ambulantah in dispanzerjih.

Uporabniki opredeljujejo naslednje oblike zdravstvenega varstva, ki jih plačajo v celoti sami:

1. vsak neopravičen obisk zdravnika na domu, ki je opravljen na zahtevo uporabnika ali njegovih svojcev,
2. za vsak pregled pri zdravniku – specialistu brez napotnice zdravnika če je ta predpisana,
3. vsak prevoz z reševalnim vozilom ali posebnim prevoznim sredstvom, ki je opravljen na zahtevo uporabnika, pa ga zdravnik ne odobri,
4. Očala in kontaktna stekla za osebe, po dopolnjenem 15. letu starosti, ki se ne šolajo ali redno ne študirajo oz. po 26. letu starosti, če jim ni nujno potrebno za opravljanje poklica,
5. lasuljo zaradi močnejše izražene trajne plešavosti, ki ni travmatskega izvora,
6. zdravljenje akutnega opoja z alkoholom zaradi iztrenitve,
7. neobvezna cepljenja,
8. kozmetične operacije, ki niso v zvezi s predhodno boleznijo ali poškodbo.

Dopisujte v svoje glasilo

VAŽNO – PREBERITE

Uveljavljanje pravic do denarnih nadomestil

1. Delavci in drugi delovni ljudje imajo ob začasni zadržanosti od dela zaradi medicinskih preiskav, bolezni in poškodbe izven dela, pravico do nadomestila osebnega dohodka v višini

- 85 %, kadar se nadomestilo odmeri na podlagi osebnega dohodka iz leta 1979;
- 90 % kadar gre za nadomestilo osebnega dohodka po osnovi iz leta 1978.

Delavci in drugi delovni ljudje uveljavljajo v Občinski zdravstveni skupnosti Kranj pravico do denarnih nadomestil osebnega dohodka v višini 90 % od osnove osebnega dohodka preteklega leta.

2. Nezmožnost za delo ugotavlja le pristojni zdravnik. Kadar presoja delavčevo delne nezmožnost zdravnik izven območja zdravstvene skupnosti ali zdravnik, ki ni pristojen, presodi utemeljenost staleža in izda listine za izplačilo nadomestila pristojni zdravnik ali zdravniška komisija, če je z zdravniškim potrdilom oz. me-

dicinsko dokumentacijo razvidna in dokazana diagnoza, terapija in potek zdravljenja in izkazana nesposobnost za potovanje k pristojnemu zdravniku.

3. Pravica do nadomestila zaradi nege družinskega člana se prizna za 7 oz. 15 dni (za otroka oz. ožjega družinskega člana), kadar uporabnik s pisмено izjavo potrdi da nege ni mogoče organizirati drugače (sprememba delovnega časa, svojci). Izjeme ni.

Uveljavljanje pravic do povračila potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenega varstva

1. V primerih in pogojih kot so določeni v samoupravnem sporazumu o pravicah in obveznostih iz zdravstvenega varstva ima delavec in drugi upravičenec pravico do povračila 70 % nastalih stroškov z javnim prevoznim sredstvom.

Potni stroški, ki nastanejo v zvezi z izvajanjem dialize v celoti bremenijo pristojno zdravstveno skupnost.

OBČINSKA PRIZNANJA

Pred dnevom OF in praznikom dela so bila v Trziču na slovesen način podeljena občinska priznanja. Med dobitniki so bili tudi nekateri naši sodelavci in sicer ing. Janez Šmid, ki je prejel priznanje OF, Drago Koder in Etelka Praprotnik pa sta prejela priznanje Srebrni znak ZSS.

Tov. Šmid vseskozi v času svoje zaposlitve v naši delovni organizaciji aktivno dela v družbenopolitičnih organizacijah in društvih, kakor tudi v samoupravnih organih, posebej pa izstopa kot strokovni delavec na področju tekstilne tehnologije in ima izreden smisel za opravljanje vodstvenih del, kot strokovnjak in organizator pa je pokazal zelo dobre rezultate že v obratu Konfekcije. Ravno tako sedaj kot vodja TOZD Tkalnice je poleg svojih strokovnih zadolžitev pripravljen vedno pomagati družbenopolitičnim organizacijam in samoupravnim organom. Je zelo aktiven tudi na terenu v krajevni skupnosti mesta Trzič in v širši družbeni skupnosti, kjer je:

- delegat splošnega združenja tekstilne tehnologije Slovenije
- delegat republiške izobraževalne skupnosti
- član regijske delegacije za izobraževanje
- član komisije za pripravo predmetnikov in učnih programov na zavodu za šolstvo SRS
- porotnik temeljnega sodišča v Kranju
- predsednik zbora uporabnikov izobraževalne skupnosti
- član občinske komisije za izvajanje zakona o združenem delu
- član koordinacijskega odbora za usmerjeno izobraževanje
- predsednik združene delegacije za izobraževanje in

- otroško varstvo krajevne skupnosti Trzič-mesto
- član izvršnega odbora krajevne konference SZDL - mesto
- predsednik kvartnega odbora pri krajevni konferenci SZDL - mesto
- podpredsednik gasilskega društva BPT

ZK TOZD Konfekcija, delegat delegacije SIS za zdravstveno skupnost, skupnost socialnega skrbstva, invalidsko pokojninskega zavarovanja, stanovanjske skupnosti in skupnosti za zaposlovanje.

Koder Drago je predsednik OO ZS delovne skupnosti skupnih služb. V sindikatu aktivno deluje 10 let, 3 leta je predsednik osnovne organizacije. Bil je večkratni član delavskega sveta. Tov. Koder je izredno prizadeven predsednik OO ZS. Poleg dela v sindikatu je aktiven v delu društev in sicer v NK Trzič najprej kot tajnik, sedaj pa je predsednik. Zelo aktiven je tudi v športnem združenju »5. avgust«, kjer je tajnik združenja.

Praprotnik Etelka je članica ZK in aktivna družbenopolitična delavka od leta 1950, ko je pričela z delom v mladinski organizaciji. Zaposlena je v BPT Trzič v TOZD Konfekcija. Danes aktivno deluje kot članica izvršnega odbora osnovne organizacije sindikata ter v konferenci OO ZS BPT. Je namestnik sekretarja OO

V zadnjem času se je upokojilo devet naših sodelavcev. Tako kot pred meseci, so se tudi tokrat zbrali in se poslovili od sodelavcev. Direktor DO in vodje temeljnih organizacij so se sestali s skupino upokojencev, se pogovarjali z njimi ter jim izrekli zahvalo za vestno in uspešno dolgoletno delo v BPT. Ob tej priložnosti so jim bile izročene tudi nagrade ob upokojitvi. Od vodilnih delavcev so se poslovili naslednji upokojenci:

Breznikar Albina in **Gaberc Andrej** iz TOZD Predilnica, **Gregorčič Ana**, **Alič Ana** in **Toporiš Slavko** iz TOZD Tkalnica, **Regeis Djuro** in **Pretnar Rika** iz TOZD Oplemenitilnica, **Vertelj Alojzija** iz TOZD Konfekcija ter **Brezar Vinko** iz DSSS.

TEKMOVANJE EKIP PRVE MEDICINSKE POMOČI

Poškodovancu je bilo treba nuditi prvo pomoč

Našim praktični del ni povzročal težav

Nudenje prve pomoči terja dosti znanja, zato so preizkušnje s tekmovanji še kako potrebne

V soboto, 24. maja je bilo v Tržiču VII. občinsko tekmovanje ekip prve medicinske pomoči. Tekmovanje je bilo v OŠ heroja Bračiča v Bistrici kjer je nastopilo 36 ekip, med njimi tudi dve naši ekipi. Preizkus znanja je bil izvršen po pravilih, ki sta jih izdala Republiški odbor Rdečega križa Slovenije in Republiški sekretariat za ljudsko obrambo. Vsaka ekipa je bila sestavljena iz dveh trojk, ki so imele svojega vodjo in namestnika (vodja in njegov namestnik morata imeti opravljen 80-urni tečaj PP). Tekmovanje je bilo sestavljeno iz dveh delov; triaže – kjer je bilo treba pismeno odgovoriti na vprašanje ter praktičnega dela kjer je bilo treba oskrbeti poškodovanca v smislu nujenja prve medicinske po-

moči. Naši dve ekipi sta uspešno nastopili. Med vsemi ekipami je naša prva ekipa osvojila 3. mesto s 97,5 točkami, naša druga ekipa je bila sedma. Najboljša je bila ekipa iz Kovorja, ki je dosegla 110,5 točk pred drugo ekipo Peka, ki

je zbrala 101,5 točke.

Uvrstitev naših bi bila lahko celo boljša, saj so praktični del tekmovanja opravili skorajda brez napak, toda v teoretičnem delu (triaža) so bile manjše napake, ki so vplivale na skupno dosežen rezultat. Kljub temu lahko rečemo, da sta obe ekipi dosegli zadovoljive rezultate in jim velja ob tem čestitati.

Razglasitev rezultatov bo 20. junija ob dnevu civilne zaščite.

Po opravljeni nalogi je sledil kontrolni pregled medicinske sestre

NOVOSTI NA POLICAH TRŽIŠKE KNJIŽNICE

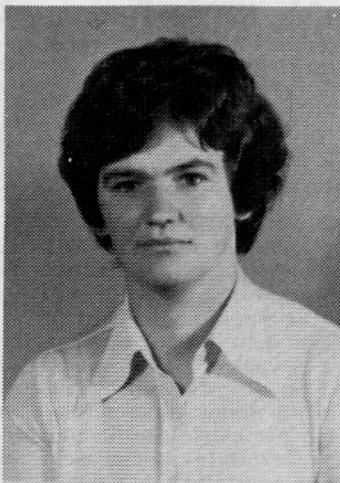
John STEINBECK: **SLADKI ČETRTEK**

Sladki četrtek je zadnja knjiga iz niza nemara najbolj branih del Johna Steinbecka, iz pripovedi, ki govore o junakih montereyskega »podzemlja«, o ljudeh s svojimi pa trdimi in poštenimi moralnimi načeli, o prikupnih posebnostih s svojo filozofijo, o izrinjenih, ki si utirajo svoja pota skozi življenje. Sladki četrtek je pisan kot vrsta razmeroma samostojnih poglavij, v katerih avtor mojstrsko, lahko slika duhovne in čustvene vzgibe svojih junakov. V Montereyu se »mora« vedno kaj dogajati in zato se tudi dogaja. Vsi drobni dogodki pa vodijo in so posvečeni Velikemu dogodku – poroki, v katero bi lastnica bordela rada zapletla eno svojih novih »uslužbenk« in zakrknjenega samca, »dohtarja« Docca. Ta dva tega niti ne slutita, in

ker sta potihoma zares zaljubljeni, mora priti do poloma, ko ju na slovesnosti, v pričo vseh montereyevcev pripeljejo skupaj kot ženina in nevesto. Suzy pravi, da Docca sploh ne mara, da bi šla k njemu le v primeru, da bi imel zlomljeno roko ali kaj podobnega. Prijatelji to nemudoma uredijo. Docci ponoči zlomijo roko, Suzy sedaj mora k njemu, saj je tako obljubila in nato skupaj odideta v obmorski kraj nabirat morske zvezde. Ali sta se tudi poročila, se ne ve, in pravzaprav je tako še bolje.

Pisatelj živ pristop do snovi, njegov neobremenjen pristop in odnos do sveta, njegovo mojstrsko upodabljanje karakterjev in situacija, njegov klen in ostroumen smisel za humor pa še druge kvalitete so najboljše priporočilo za knjigo, ki bo gotovo razveselila mnoge bralce.

(Nadaljevanje na 18. strani)

V naše vrste je zopet posegla neizprosna smrt, ki je iz naše delovne sredine iztrgala dobro in marljivo sodelavko

MARIJO MANDELJ

V BPT je bila zaposlena enaindvajset let, najprej v predilnici kot flajerka, kasneje pa je bila zdravstveno premeščena v TOZD Konfekcija, kjer je vestno in marljivo opravljala ročna dela.

IN MEMORIAM

Kljub težki bolezni je svoje delo dobro in uspešno izvrševala, nič ji ni bilo prenaporno, vsem nalogam je bila kos. Toda bolezen je bila močnejša od njene volje, onemogočila je njeno nadaljnje delo na delovnem mestu ter jo prisilila, da je šla na zdravljenje. Upali in želeli smo, da bi čim hitreje ozdravela in se vrnila med nas, a se žal naše želje niso uresničile, kajti kruta usoda je zopet zaprla knjigo življenja, katera še ni bila izpisana do konca. Veliko prezgodnja smrt ji je preprečila izpolnitev načrtov, ki jih v njenem življenju nikoli ni zmanjkalo; mi smo izgubili dobro sodelavko, njena družina pa skrbno ženo in mamicco. Vsi jo bomo težko pogrešali.

Marije ni več med nami, nanjo bo ostal trajen spomin pri vseh, ki smo jo vsak dan srečevali in delali z njo.

OOS TOZD Konfekcija

NEZGODE ZA MESEC APRIL – MAJ 1980

Nepazljivost pri prevozu doka

Celcar Feliks, zaposlen v TOZD Oplemenitilnica si je pri prevozu doka zapeljal čez prste desne noge in jih poškodoval.

Nezgodna zaradi previsoko naloženega dvigalnega vozička

Jakopin Štefan, zaposlen v DSSS se je poškodoval pri prevozu mrež za sesalne kanale v TOZD Tkalnica. Previsoko naložen voziček se je ob prevozu nagnil tako, da so mreže padle in mu poškodovale levo nogo v stopalu.

Nezgodna na poti na delo

Godnov Jožefa, zaposlena v TOZD Predilnica, je na poti na delo padla in si zvilala desno nogo v gležnju.

Čiščenje stroja med obratovanjem

Kopše Silvo, zaposlen v TOZD Oplemenitilnica je čistil s škarjami kolo, ki drsi po tračnici na strižno čistilnem stroju. Pri tem je kolo prijelo najprej škarje, nato pa še prste leve roke.

Neprevidnost

Stublar Joži, zaposlena v TOZD Tkalnica si je pri delu na tkalskem stroju poškodovala prste leve roke.

Nepazljivost vozača votka

Vozač votka Jefinič Tanasi-ja je zadel z vozom Tišlar Janka, zaposlenega v TOZD Tkalnica in ga pritisnil ob steno. Pri tem je Tišlar Janko dobil močan udarec v prsni koš.

Nepazljivost voznika palet

Leban Dora, zaposlena v TOZD Oplemenitilnica se je poškodovala zaradi nepazljivosti voznika palet Kovačeviča, ki je nehote spustil polno naloženo paleto na tla, namesto, da bi jo odpeljal. Pri tem je Lebanovi poškodoval palec desne noge.

Nezgodna zaradi dotrajane- ga lesenega prehoda

Ropret Stanko, zaposlen v TOZD Tkalnica, se je poškodoval v kuhinji škroba. Pri prehodu z višjega na nižji nivo preko lesenega prehoda se mu je zlomila deska tako, da je padel in si poškodoval desno nogo v stopalu.

NOVOSTI NA POLICAH TRŽIŠKE KNJIŽNICE

(Nadaljevanje s 7. strani)

Gavino LEDDA: OČE GOSPODAR

Sardinski pastir, ki je bil do dvajsetega leta nepismen, je diplomiral na univerzi. In ko je prišel od tod, se je lotil pisanja, najbrž v prvi vrsti zato, da bi v avtobiografski pripovedi razkril življenjske razmere na sardinskem podeželju, miselnost tamkajšnjega preprostega človeka in rast lastnega dojemanja in lastnih izkušenj v okolju narave in človeških strasti. Nastal je roman Oče gospodar, v katerem je do zanimivih potankosti in s smiselnim realizmom opisano trenje med očetom in sinom, ki raste iz trpkega otroštva v upornost, prav tako kakor so brez zadržkov in s kmečko grobstvo orisane erotične spozabe in sodomitske izkušnje sardinske pastirske neukročnosti. Sodobni italijanski pisatelj Gavino Ledda je rojen leta 1938 v kraju Siligo na Sardiniji. Namesto v šoli se njegov uk in vzgoja začneta na očetovi posesti v samotni, kjer naj bi sin zrasel v dobrega pastirja. Toda ukazovalni in nasilni oče pri tem uporablja sredstva, ki ne bi bila primerna niti pri krote-nju živali. Iz nečloveškega odnosa roditelja do otroka se porodita in s časom okrepi ta upornost in zahtevna želja po begu v rešitev, v svobodo. Toda pri tem ni dosti izbire.

Pot, odprta na stežaj je samo pot v razbojništvo. In tu se bralec lahko pobliže seznanj z okoliščinami in vzroki, ki pehajo sardinskega neukega človeka v banditizem.

Vendar se je junaku v tem primeru odprla nekoliko drugačna rešitev. Šel je prostovoljno med vojake in tam dobil pobude, ki so mu kasneje pripomogle, da je z žilavo vztrajnostjo izpeljal svoje smeje težnje.

Janez ČUČEK: SRAMOTA UMIRA POČASI

To je knjiga o slovenski politični emigraciji pri nas doma, v Argentini, Kanadi, Združenih državah Amerike, Veliki Britaniji, Italiji, Avstriji, Zvezni republiki Nemčiji in na Švedskem. V njej poskuša avtor odgovoriti na vprašanja, kakšna so: kdo sestavlja slovensko politično emigracijo, kdaj je nastala, kaj so njeni smotri in cilji, kako deluje in kdo je podpira?

Knjiga je napisana prizadeto, s persosom novinarja, ki so ga kot otroka Nemci leta 1941 skupaj s starši izselili v Srbijo. Delo Janeza Čučka ni političen ali kak drugačen obračun s slovensko politično emigracijo, zakaj to ni potrebno. Je pa to zgodba o ljudeh, ki so se postavili na napačno stran zgodovine.

ZAHVALE

Ob prezgodnji in nenadomestljivi izgubi drage žene in mamicc MARIJE MANDELJ se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam izrazili sožalje, darovali cvetje in vence ter jo spremlili na njeni zadnji poti. Posebno zahvalo smo dolžni njenim sodelavkam, OOS TOZD Konfekcija in mojstrom TOZD Predilnica.

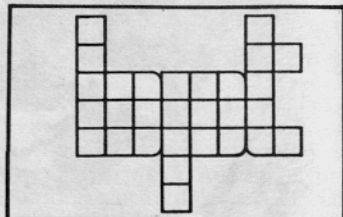
mož Dušan, hči Marinka, sin Duško

Ob izgubi dragega brata JANEZA DEŽMANA se iskreno zahvaljujem njegovim sodelavcem, predstavnikom konference in OOS VEO za izrečeno sožalje in vence.

Miha Dežman

- Bešič Sabiha**, rodila 15. januarja deklico
Vesel Milenka, rodila 8. marca 1980 dečka
Agatič Mladjenka, rodila 9. marca 1980 dečka
Hadžič Nevzeta, rodila 23. marca 1980 deklico
Mašinovič Sebila, rodila 26. marca 1980 deklico
Mali Majda, rodila 21. aprila 1980 deklico
Turk Milena, rodila 13. maja 1980 dečka
Dičevska Marica, rodila 9. maja 1980 deklico
Petkovič Milka, rodila 3. maja 1980 deklico

Osnovni organizaciji sindikata VEO se iskreno zahvaljujem za denarno pomoč in sodelavcem iz mehanične delavnice za obisk.

Gosar Lado

»Tržiški tekstilec« — glasilo delovne organizacije BPT Tržič — ureja uredniški odbor: Anderle Libor, Zupan Andrej, Nemeč Breda, Ropret Marjan, Cerar Franc, Kogoj Meta, Vogelnik Anka, Janc Ana, Štirih Zdenko. Glavni in odgovorni urednik Furlan Janez. — Naslov uredništva: BPT Tržič 64290, telefon 50571 int. 204 — Tisk TK Gorenjski tisk Kranj v 2000 izvodih. — Glasilo izhaja enkrat mesečno. List dobijo člani kolektiva brezplačno. — Glasilo je po 7. točki 1. odstavka 36. člena Zakona o obračunavanju proizvodov in storitev v prometu, Uradni list št. 33-72, prosto plačila prometnega davka.